

Handläggare
Marina Andersson
Telefon: 08-50800946

Till
Förskolenämnden
2024-09-24

Betänkandet Offentlighetsprincipen eller insynslag – Allmänhetens insyn i enskilda aktörer inom skolväsendet (SOU 2024:28) och den kompletterande promemorian Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2024/888

Förvaltningens förslag till beslut

1. Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat Betänkandet Offentlighetsprincipen eller insynslag – Allmänhetens insyn i enskilda aktörer inom skolväsendet (SOU 2024:28) och den kompletterande promemorian Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler till Förskolenämnden för yttrande.

Förskoleförvaltningen ställer sig positiv till förslagen om ökad insyn/att offentlighetsprincipen införs hos enskilda huvudmän med de lättnader som framgår av förslaget. Förslaget innebär att offentlighetsprincipen införs hos enskilda huvudmän men med vissa lättnader för mindre huvudmän.

Förvaltningen ser att det kan finnas skäl för förvaltningen att ta del av ett så fullständigt statistikunderlag som möjligt och likvärdig insyn i kommunal och enskild verksamhet som bedriver utbildning.

Förskoleförvaltningen lyder redan under offentlighetsprincipen och har som tillsynsmyndighet redan rätt till insyn som behövs för att kunna göra tillsyn enligt skollagen. Förskoleförvaltningens inställning är att förtydligande behövs i frågan huruvida det är Förskoleförvaltningen inom ramen för sin tillsyn som ska tillse att huvudmannen följer lagkraven enligt tryckfrihetsförordningen och

arkivlagen, då detta kan påverka förvaltningen organisatoriskt och kostnadsmässigt.

Förvaltningen föreslår att förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Eftersom remisstiden är kort föreslår förvaltningen att förskolenämnden justerar beslutet omedelbart.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat betänkandet Offentlighetsprincipen eller insynslag – Allmänhetens insyn i enskilda aktörer inom skolväsendet (SOU 2024:28) och den kompletterande promemorian Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler till Förskolenämnden för yttrande.

Fristående förskolor, skolor och fritidshem bedrivs av enskilda huvudmän och finansieras med offentliga medel. Alla skolhuvudmän har i uppdrag att bedriva utbildning för barn och unga och får sin verksamhet finansierad av skattemedel. Idag råder inte lika villkor när det gäller allmänhetens möjlighet till insyn i verksamheten hos olika typer av huvudmän. Möjligheten till insyn beror på om huvudmannen är offentlig eller enskild. Hos offentliga huvudmän råder offentlighetsprincipen. När det kommer till enskilda huvudmän har allmänheten inte motsvarande rätt till insyn i verksamheten för att utföra det uppdraget.

Den 2 mars 2023 fick Skolinformationsutredningen tilläggsdirektiv att utreda och föreslå hur en insynsprincip kan utformas för fristående skolor, förskolor, fritidshem och kommunal vuxenutbildning som bedrivs av enskilda utbildningssamordnare på entreprenad. I utredningens slutbetänkande den 18 april 2024 *Offentlighetsprincipen eller insynslag- allmänhetens insyn i enskilda aktörer inom skolväsendet* (SOU 2024:28) presenteras tre olika alternativ för en långsiktig lösning för att säkerställa tillgång till skolinformation; att offentlighetsprincipen görs tillämplig i fristående förskolor, skolor och fritidshem genom ändringar i offentlighets- och sekretesslagen, samt två olika varianter av en ny lag om insyn hos enskilda huvudmän inom skolväsendet (insynslag samt ett alternativ tillinsynslag med en lista över handlingstyper).

Enligt promemorian Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler saknas det ett förslag om ökad insyn genom offentlighetsprincipen som tar hänsyn till olika huvudmäns förutsättningar. I promemorian presenteras ett fjärde alternativ som innebär att offentlighetsprincipen görs tillämplig i fristående förskolor, skolor

och fritidshem genom ändringar i OSL, men att särskilda undantagsregler, s.k. lättnadsregler, införs för små huvudmän.

Fördelar med offentlighetsprincipens införande enligt SOU 2024:28

Lagtekniskt en enkel och beprövad lösning som redan tillämpas i kommunalt ägda bolag och vissa privaträttsliga subjekt. Det finns också principiella skäl som talar för ökad insyn i offentligt finansierad skollagsreglerad verksamhet så att effektiviteten kan kontrolleras och missförhållanden uppdagas. Offentlighetsprincipen utgör även en garanti för rättssäkerhet och har ett vidare syfte än att tillgodose behovet av information om skolor och förskolor etc. Den skapar bl.a. garantier mot maktmissbruk och utgör en del av yttrande- och informationsfriheten.

Vid införande av offentlighetsprincipen kommer insamling och tillgängliggörande av skolinformation i huvudsak fortsatt kunna ske som tidigare. Statistiksekretessen upprätthålls och samma kompetens och kvalitet bibehålls.

De krav som offentlighetsprincipen ställer på de privata aktörerna medför ökad insyn i verksamheterna och får positiva följder för barn/elever, vårdnadshavare och allmänheten på så vis att rättssäkerheten ökar, det blir lättare för dem att bedöma kvalitet och villkor för olika skolor. Handlingar kommer att bevaras och förtroende för de privata aktörerna kan öka samtidigt som förutsättningarna för granskande (exempelvis journalistik) eller utvärderande verksamhet. Tack vare tillgången på dokumentation blir forskningen på området bättre.

Möjliga problem vid införande av offentlighetsprincipen enligt Skolinformationsutredningen

Till de negativa effekterna av förslaget kan räknas att villkoren för olika aktörer inte blir lika, eftersom antalet små aktörer är större inom den enskilt bedrivna skollagsreglerade verksamheten än inom den som bedrivs i form av myndigheter. Följden blir att de kommunala förskolorna och skolorna kan få stöd från den centrala förvaltningen i kommunen med bl.a. rådgivning från jurist/arkivarie och tillhandahållande av administrativa system. Eftersom den massmediala och politiska uppmärksamheten kan vara större för enskilt bedrivna skollagsreglerad verksamhet än för den som bedrivs av myndigheter, vilket kan göra att begäran av allmänna handlingar drabbar enskilda huvudmän på ett oproportionerligt sätt. Införande av offentlighetsprincipen förefaller även sämre lämpad för syftet då en stor andel av de enskilda huvudmännen för skola

och förskola är små och saknar stödfunktioner från en central förvaltning som de kommunala förskolorna och skolorna kan få.

Offentlighetsprincipen har även ett väsentligt bredare syfte än att tillgodose informationsförsörjningen inom ett visst verksamhetsområde, bl.a. att kunna kontrollera effektiviteten i folkstyret och vara en del av yttrande- och informationsfriheten. Offentlighetsprincipen kan också komma att missbrukas genom att stora mängder handlingar begärs ut endast i syfte att utmana kärnverksamheten hos huvudmän för fristående förskolor och skolor, som då blir måltavlor för missnöjda personer kopplade till verksamheten eller drivkraft för personer med rättshaveristiskt beteende.

Offentlighetsprincipens krav skulle vidare kunna medföra oproportionerliga krav för små aktörer.

Brister i tillämpningen från den enskilda aktörens sida skulle få betydelse när denne blir föremål för tillsyn och prövning av kommunen eller Skolinspektionen.

Meddelarfriheten för anställda hos privata aktörer stärks. Skolinformationsutredningen ser dock en risk med att konkurrensförhållanden mellan företagen kan försämrans genom den ökade insynen. Utredningen ser också en risk med att företagshemligheter riskerar att spridas med anledning av det utökade meddelarskyddet för anställda hos privata aktörer, eftersom meddelarskyddet gäller framför lagen om företagshemligheter.

Insyn i offentlig finansierad verksamhet gör sig gällande med likartad styrka oavsett yttre verksamhetsform, vilket innebär att enskilda utövare av skollagsreglerad verksamhet kan bli föremål för JO:s och JK:s granskning. Ansvar för tjänstefel och skadestånd kan bidra till att öka rättssäkerheten och garantera att de krav som uppställs följs. En baksida av detta är att personal som hanterar allmänna handlingar riskerar ytterst att kunna dömas för tjänstefel.

Kostnadsmässigt beräknas förslaget inte innebära så stora kostnader för staten och kommunerna. Kommunala arkivmyndigheter kan få vissa ökade kostnader, när enskilda anordnare av skollagsreglerad verksamhet ska följa arkivlagens regler.

Förslag enligt promemoria - åtskillnad mellan mindre och större huvudmän vid införande av offentlighetsprincipen
Förslaget går ut på att använda sig av en befintlig och beprövad lagstiftning som det finns tidigare erfarenheter av att införa hos privata organ.

Utöver en ökad insyn hos enskilda aktörer som bedriver utbildning kan förslaget även utgöra ett alternativ för att långsiktigt lösa problemet med att säkerställa tillgången till skolinformation utan hinder av statistiksekretess. Detta syfte uppnås genom att de enskilda huvudmännen vid ett sådant införande jämföras med myndigheter och därmed faller utanför bestämmelserna om statistiksekretess, då den bara gäller till skydd för enskilda.

Enligt förslaget ska reglerna om handlingsoffentlighet (i tillämpliga delar) gälla hos enskilda juridiska personer som är godkända som enskild huvudman inom skolväsendet. Rätten att ta del av allmänna handlingar gäller för handlingar som hör till den verksamhet som godkännandet omfattar. I de fall då huvudmannen även bedriver annan verksamhet som omfattas av godkännandet ska offentlighetsprincipen bara gälla handlingar som hör till den verksamhet som huvudmannen driver i egenskap av huvudman inom skolväsendet. Förslaget stämmer överens med förslaget om införande av offentlighetsprincipen, där de privata aktörerna som även driver annan verksamhet måste särskilja vilka handlingar som hör till den offentligt finansierade delen och inte. Detsamma gäller redan idag för de organ vars verksamhet till viss del omfattas av offentlighetsprincipen enligt 2 kap. 4 § OSL.

Skolinformationsutredningen har inte kategoriserat huvudmännen utifrån antal skolenheter eller förskoleenheter utan utifrån elevantal och dragit en gräns så att små huvudmän definieras som huvudmän med mindre än 200 barn och elever. I promemorian föreslås att gränsen för vilka som ska få tillämpa s.k. lättnadsregler i OSL inte ska dras utifrån elevantal, utan att sådana regler ska få tillämpas av huvudmän som har högst två enheter (skolenheter, förskoleenheter eller fristående fritidshem) eller som ingår i en koncern där koncernföretagen sammantaget är godkända som huvudman inom skolväsendet för högst två enheter (förskoleenheter, skolenheter eller fristående fritidshem), dvs. i huvudsak sådana huvudmän som utredningen benämner som små huvudmän men även vissa som utredningen benämner som mellanstora huvudmän.

Offentlighetsprincipen ska bara gälla hos huvudmän som är juridiska personer.

Förslag enligt promemoria - lättnader vid handläggningen av begäran att få ta del av en allmän handling

Promemorians förslag gällande lättnader vid handläggningen av begäran om allmän handling följer förslaget i insynslagen.

Möjligheten för mindre huvudmän att behandla en begäran om att få ta del av en handling inom den tid som är rimlig med hänsyn till vad

begäran omfattar, verksamhetens organisation och omfattning, föreslås regleras i lag. I promemorian anges en vecka som ”rimlig tid” för behandling av begäran. För enstaka eller ett fåtal handlingar kan ett ställningstagande tas inom kortare tid än så. Detta är en lättnad från 2 kap 15 § TF av vilken framgår att den som begär ut en allmän handling genast eller så snart det är möjligt ska få ta del av handlingen på plats hos myndigheten, om det inte möter betydande hinder.

Den absoluta rätten för en sökande att ta del av handlingen i huvudmannens lokaler bedöms som betungande för mindre enskilda huvudmän på ett sätt som inte innebär lika villkor i jämförelse med offentliga huvudmän. För mindre huvudmän föreslås i stället att de bör få bestämma hur sökanden ska få ta del av handlingen. Huvudmannen får dock inte välja ett sätt för utlämnande som försvårar för allmänheten att utöva sin rätt att få ta del av handlingen.

Frågeförbudet i 2 kap 18 TF, att efterforska vem som begära ut handlingen och i vilket syfte, ska inte gälla för mindre huvudmän. Om huvudmannen inte får efterfråga den sökandes kontaktuppgifter skulle problem kunna uppstå vid t.ex. utlämnanden via e-post. Om det inte finns en rätt att vara anonym hos en huvudman som omfattas av lättnadsreglerna kan det även tänkas innebära ett skydd mot okynnesansökningar.

Rätten att ta del av allmänna handlingar hos de huvudmän som avses ska inte gälla en sammanställning av uppgifter ur en upptagning för automatiserad behandling. Mindre huvudmän ska inte heller vara skyldiga att upprätta en beskrivning över allmänna handlingar som gäller för myndigheter enligt 4 kap. 2 § OSL.

Förslag enligt promemoria - lättnader i registrerings- och arkiveringsskyldigheterna, jämfört med Skolinformationsutredningens förslag
Skyldigheten att registrera allmänna handlingar kan bli betungande för mindre enskilda huvudmän på ett sätt som inte innebär lika villkor i jämförelse med offentliga huvudmän. Därför föreslås en ändring i 29 kap. 18 § av vilken framgår att mindre huvudmän ska bevara och vårda allmänna handlingar så att rätten att ta del av dem kan tillgodoses i minst sju år. Handlingarna får dock gallras tidigare i samma utsträckning som är föreskrivet för motsvarande kommunal verksamhet i den kommun där huvudmannens verksamhet bedrivs.

I promemorian föreslås att arkivlagen, som gäller för kommunala arkiv och förordas gälla för arkiv hos enskilda huvudmän inom skolväsendet, inte ska gälla för mindre enskilda huvudmän. Arkiven står under tillsyn av arkivmyndigheten, som kan ställa krav på hur arkiveringen ska göras. I stället föreslås att handlingarna ska bevaras hos huvudmannen i sju år från det att handlingen upprättats eller skapats hos denne och att de under bevarandet ska hållas ordnade och vårdas, i likhet med den föreslagna regleringen i tillsynslagen. Eftersom promemorians förslag omfattar fler typer av handlingar än förslaget till insynslag bör gallring också kunna ske tidigare än efter sju år. Det bör vara möjligt i samma utsträckning som det är möjligt att gallra allmänna handlingar i motsvarande kommunal verksamhet i den kommun där huvudmannens skola, förskola eller fritidshem ligger. Bestämmelser om detta bör tas in i skollagen.

Skolinformationsutredningens förslag till införande av offentlighetsprincipen innehåller inte lättnader när det kommer till arkiveringsskyldigheten. Utredningens inställning är att- då allmänna handlingar ska bevaras och arkivlagen blir tillämplig kommer elever och vårdnadshavares rätt till dokument som rör elevens skolgång säkras. Det kan t.ex. röra sig om dokumentation om kränkande behandling, åtgärdsprogram, beslut om särskilt stöd, olika utredningar och rapporter som finns på skolan som det kan finnas behov av att ta fram långt efteråt t.ex. vid en ev. skadeståndprocess. Att handlingarna arkiveras underlättar också för barn och elever vid skolbyten. Det skulle även förhindra att viktiga handlingar om elever och barn riskerar att förvinna om en skola eller förskola skulle gå i konkurs. I dag finns det enbart krav på att de fristående skolorna ska överlämna slutbetygen till den kommun där skolan är belägen (29 kap. 18 § skollagen) samt krav på att elevjournaler inom elevhälsan ska bevaras enligt patientdatalagen (3 kap. 17 § patientdatalagen [2008:355], jämför 2 kap. 25 § första stycket skollagen). En slutsats i utredningen är att små huvudmän vid ett införande av offentlighetsprincipen riskerar att belastas av administrativt arbete i högre utsträckning än stora huvudmän. Utredningens förslag i slutbetänkandet gör emellertid inte skillnad mellan olika enskilda huvudmän med hänsyn till deras olika förutsättningar på grund av deras storlek.

Avgifter vid utlämnande av allmänna handlingar

En enskild huvudman bör kunna ta ut en avgift för utlämnande av allmänna handlingar som överförts från papper till elektronisk form, oavsett om det beror på att originaldokumentet finns i pappersform eller pappershanteringen beror på en sekretessprövning av ett elektroniskt dokument. Vid utlämnandet bör avgiften vara

densamma som för utlämnande av papperskopior hos statliga myndigheter. Om huvudmannen av lämplighetsskäl eller på begäran lämnar ut en handling i elektronisk form på ett fysiskt lagringsmedium, t.ex. ett USB-minne eller en DVD-skiva, bör en avgift kunna tas ut som motsvarar styckkostnaden vid inköpet för lagringsmediet.

Regeringen ska få meddela föreskrifter om i vilken utsträckning enskilda huvudmän inom skolväsendet ska få ta ut avgifter för att lämna ut kopior eller avskrifter av allmänna handlingar eller för elektroniskt utlämnande av sådana handlingar. Avgiften ska kunna tas ut i förskott. För att kostnaderna för elektroniska utlämnanden ska bli förutsebara görs här bedömningen att den kommande regleringen även bör omfatta elektroniska utlämnanden.

Skolinformationsutredningens förslag till insynslag

Insynslagen är en lagtekniskt ny och otestad lösning. Som sådan innebär den att flera nya krav ställs på de privata aktörerna. Eftersom regelverket är nytt kan osäkerhet uppstå vid tillämpningen som kan leda till kostnader för juridiskt stöd. Av samma anledning kan osäkerhet gällande hur regelverket ska tillämpas göra insynen mer begränsad än den borde vara under tiden det tar att utveckla praxis.

En väsentlig skillnad mot offentlighetsprincipen är hur tillgänglighöret av skolinformation kommer att ske. Vid införande av tillsynslagen kommer tillgänglighöret av skolinformation kunna ske i enlighet med förslaget i utredningens delbetänkande som innebär att Skolverket tar över den insamling av uppgifter från kommuner och enskilda som SCB tidigare genomförde på uppdrag av Skolverket. Härigenom upprätthålls statistiksekretessen, till skillnad från vid införande av offentlighetsprincipen där syftet uppnås genom att de enskilda huvudmännen jämföras med myndigheter och därmed faller utanför bestämmelserna om statistiksekretess.

Insynslagen ger å andra sidan enbart insyn i handlingar som redan finns hos huvudmannen och som omfattas av insynslagen. Detta innebär att rätten till insyn inte gäller

- 1) för uppgifter som finns i en handling som inte omfattas av insynslagen,
- 2) för sammanställningar av uppgifter, eller
- 3) i handlingstyper som kan tillkomma på skolområdet.

Insyn kommer att ges i uppgifter om enskilda inom de enskilda huvudmännen såsom personal och elever. Det gäller t.ex. anställningshandlingar, resultat på prov, betyg och liknande. Det

finns en risk för att för mycket information lämnas ut om enskilda elever och personal till men för de enskilda.

Insynslagen ger insyn i enskilda huvudmäns förskole- och skolverksamhet men den administrativa bördan lättas jämfört med handlingsoffentligheten genom att:

- Handlingar som de enskilda huvudmännen ska ge insyn i begränsas av en lista över handlingstyper.
- De handlingstyper som omfattas av insynslagen är sådana som ska finnas enligt andra gällande regelverk. Detta innebär att huvudmannen vid begäran om insyn i en handling behöver leta fram handlingen, pröva och besluta om insyn kan ges med hänsyn till vägransgrunderna och lämna ut handlingen inom rimlig tid, på det sätt de bedömer är lämpligt.
- Om insynslagen införs behöver de enskilda huvudmännen identifiera vilka handlingar som omfattas av lagen och hålla dem ordnade och vårdade, men inga krav ställs i lagen på hur.
- Handlingar ska bevaras i sju år. Att de handlingar som omfattas av insynslagen inte behöver bevaras längre än i sju år samt att man inte kan få insyn i handlingar hos enskild huvudman som går i konkurs minskar möjligheten till forskning och i viss mån granskning och utvärdering över tid.
- Handlingstyperna i regel inte omfattas av några vägransgrunder då sådant som i regel omfattas av sekretess i offentlig verksamhet inte omfattas av insynslagen.
- Insynslagen ger en möjlighet att anpassa tillgängligheten efter huvudmannens förutsättningar.

De enskilda huvudmännen kommer att få bära de kostnader som uppstår. De nya kraven innebär en ökad administration och ökade kostnader för de enskilda huvudmännen, t.ex. när det gäller personalkostnad och utbildning/kompetensutveckling med anledning av den nya lagen. Den ökade administrationen och de ökade kostnaderna är svåra att uppskatta med anledning av att de enskilda huvudmännen skiljer sig från varandra vad avser storlek, driftsform, geografisk placering osv.

Vägransgrunder och obehörigt röjande

För att skydda enskilda intressen innehåller lagen bestämmelser (vägransgrunder) som inskränker rätten till insyn.

Vägransgrunderna i insynslagen kommer att innebära att bedömningar görs motsvarande de som görs enligt offentlighets- och sekretesslagen när det gäller offentlighetsprincipen. Skyddet i

vägransgrunderna motsvarar det som i dag finns i sekretessbestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) till skydd för den personliga integriteten för barn, elever, vårdnadshavare och personal i motsvarande offentliga verksamheter. Skyddet genom vägransgrunderna innebär enligt utredningen att påverkan på enskildas personliga integritet begränsas. Vid avvägningarna av vilka handlingar som bör eller inte bör omfattas av insynslagen har handlingstyper som i stor omfattning typiskt sett innehåller känsliga uppgifter inte tagits med. Det begränsar också förslaget påverkan på enskildas personliga integritet. Utredningen bedömer att förslaget är förenligt med rätten till skydd för privatlivet och rätten till skydd för personuppgifter enligt regeringsformen, Europakonventionen och EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. Förslaget bedöms också som förenligt med EU:s allmänna dataskyddsförordning (förordning (EU) 2016/679) och dataskyddslagen (2018:218).

Rekvisitet ”obehörigt röjande” i vägransgrunderna medför att de som ska tillämpa vägransgrunderna måste lokalisera motsvarande sekretessbestämmelser och eventuella sekretessbrytande bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för att kunna bedöma om insyn ska ges i en handling eller inte (23 kap. 1-3 §§ OSL samt 23 kap 2 a § och 31 kap 15 § OSL)

Utredningens förslag är att insynslagens efterlevnad bör kontrolleras genom möjlighet att överklaga beslut att inte ge insyn i en handling samt genom tillsyn av JO, JK, Skolinspektionen och kommunerna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom myndighetsavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 16 september och funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 18 september 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förskoleförvaltningen ställer sig positivt till förslagen om ökad insyn. Det finns skäl för förvaltningen att ta del av ett så fullständigt statistiskt underlag som möjligt.

Införande av offentlighetsprincipen

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om införande av Offentlighetsprincipen såtillvida att det är en lagtekniskt enkel och beprövad lösning som redan tillämpas i kommunalt ägda bolag och vissa privaträttsliga subjekt.

Förslaget innebär också att kommunerna ska vara arkivmyndighet med tillsynsansvar för de enskilda huvudmännens och utbildningsanordnarnas hantering av arkiven, vilket är en ny uppgift för kommunerna. För detta föreslås kommunerna kunna ta ut en avgift för tillsynen och övertagande av arkiv från enskild huvudman t.ex. efter överenskommelse eller om verksamheten upphör. Genom att avgifterna bestäms av kommunerna enligt självkostnadsprinciper, beräknas kommunerna kunna ersättas fullt ut för sina kostnader. Kostnaderna för det förberedande arbetet innan författningarna träder i kraft bedöms kunna rymmas inom tillsynsavgiften till de kommunala arkivmyndigheterna. Utifrån detta resonemang har utredningen bedömt kostanden för kommunen som marginell.

Förskoleförvaltningen ser att förvaltningen kan komma att påverkas direkt av utredningens förslag i detta avseende. Förslaget innebär att Förskoleförvaltningen inom ramen för sin tillsyn också skulle tillse att huvudmannen följer skollagen samt föreskrifter som har meddelats som stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Om offentlighetsprincipen införs enligt det framlagda förslaget behövs det ett tydliggörande huruvida det är Förskoleförvaltningen inom ramen för sin tillsyn som ska tillse att huvudmannen följer lagkraven enligt tryckfrihetsförordningen och arkivlagen. Om så är fallet kommer kostnader att tillkomma för det förberedande arbetet innan författningarna träder i kraft, som för förvaltningens del bl.a. innebär utbildningsinsatser för utredare inom tillsyn.

Förvaltningen anser vidare att ett förtydligande behövs i frågan om vem som tar över arkiven för de huvudmän inom förskolan som avslutar sin verksamhet eller går i konkurs.

Offentlighetsprincipen med lättnadsregler

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om införande av Offentlighetsprincipen med lättnadsregler. Förvaltningen anser att det är rimligt att mindre huvudmän får lättnader på grund av den förväntade ökade administrativa kostnaden. Utredningen har bedömt att den kostnadsmässiga påverkan på kommunen bedöms vara marginell, bl.a. med hänvisning till kommunens möjlighet att ta ut en avgift för tillsynen.

Förvaltningens inställning är, liksom i det tidigare förslaget, att ett tydliggörande behövs huruvida kontrollen att lagkraven följs faller inom Förskoleförvaltningens befintliga tillsyn.

Förberedelserna motsvarar de som Skolinformationsutredningen beskriver för införande av insynslagen. Förvaltningen konstaterar att behovet av en utbildningsinsats för utredare inom förvaltningens tillsyn samt tid för omställning och förberedelse är aktuellt även i detta fall.

En ny tillsynslag

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om införande av en ny insynslag. Statistiksekretess upprätthålls och de enskildas integritet skyddas av bestämmelserna i vägransgrunderna. Utredningens förslag är att kommunerna granska fristående förskolors tillämpning av insynslagen, men bedömer inte att detta kommer att påverka kostnaderna för kommunernas tillsyn mer än marginellt.

Förvaltningens inställning är, liksom i de tidigare förslagen, att ett tydliggörande behövs huruvida kontrollen att lagkraven följd faller inom Förskoleförvaltningens befintliga tillsyn. Förberedelserna motsvarar de som Skolinformationsutredningen beskriver för införande av insynslagen. Förvaltningen konstaterar att behovet av en utbildningsinsats om den nya lagstiftningen för de utredare som utövar tillsyn samt tid för omställning och förberedelse är aktuellt även i detta fall.

Gunilla Davidsson
Förvaltningschef
Förskoleförvaltningen

Åsa Strand
Avdelningschef
Förskoleförvaltningen

Bilagor

1. Offentlighetsprincipen efter insynslag- Allmänhetens insyn i enskilda aktörer inom skolväsendet (SOU 2024:28)
2. Offentlighetsprincipen med lättnadsregler för mindre enskilda huvudmän i skolväsendet

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, Förvaltningsdirektör	2024-09-13
Åsa Strand, Avdelningschef	2024-09-13